

5. Status i den kommunale tandpleje for børn og unge (O)

Sagsnr.: 24-005642

Åbent

Kompetence

Sundhedsudvalget.

Beslutningstema

Sundhedsudvalget orienteres om status i den kommunale tandpleje for børn og unge.

Overtandlæge Harriet Schott deltager på Sundhedsudvalgets møde med en gennemgang af sagen.

Indstilling

Chefen for Skole og Dagtilbud indstiller,

1. at Sundhedsudvalget tager sagen til orientering.

Sagens indhold

Sundhedsudvalget behandlede på mødet den 4. marts 2024 sag om foreløbigt regnskab for 2023. I den forbindelse hæftede Sundhedsudvalget sig ved, at der er et større mindreforbrug på tandplejeområdet. Sundhedsudvalget udtrykte en opmærksomhed på, om mindreforbruget skyldes, at der er børn og unge, der ikke får den tilstrækkelige forebyggende tandsundhedsbehandling.

Tandsundhed og forebyggelse

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at der laves statusundersøgelse (herefter SU) med et interval mellem 1-2 år jævnfør nationale kliniske retningslinjer for fastlæggelse af intervaller mellem diagnostiske undersøgelser i tandplejen. SU er en diagnostisk undersøgelse, der baserer sig på patientens tandhistorik og med baggrund i barn, forældre og tandlæges samtale, består af en klinisk undersøgelse af tænder, mund og kæber samt risikovurdering af patienten.

I Slagelse Kommune har intervallet på SU igennem mange år været fastsat til 18 måneder, som ligger sig midt mellem det tidsspænd, der er Sundhedsstyrelsens anbefalinger. Den kommunale tandpleje har i øjeblikket 8 ugers ventetid på en SU, der således giver ca. 20 måneders intervaller, hvilket rent fagligt er forsvarligt for både tandsundheden og forebyggelsesmæssigt.

Alle øvrige kontroller og behandlinger finder sted indenfor de frister, som behandleren har fastsat. Disse er f.eks. røntgenkontrol, tandfrembrudskontrol, mundhygiejne m.m.

SU foretages af tandplejere, hvorefter evt. uopsættelige behandlinger henvises til privatpraktiserende tandlæger for at sikre mindst mulig ventetid på behandlingen. Behandlingen kan også foretages kommunalt, hvor der i dag er 10 ugers ventetid. Der er fra maj 2023 til februar 2024 foretaget 431 henvisninger til private tandlæger. Disse henvisninger dækker over reelle behandlinger og ikke SU.

Der er siden 2022 blevet flere patienter i tandplejen, da målgruppen for den kommunale tandpleje er udvidet til at omfatte alle børn og unge i alderen 0 til med og 21 år, med start fra årgang 2004.

Således er der nu 16.578 patienter i den kommunale tandpleje, hvor der frem til målgruppeudvidelsen var ca. 15.000 patienter.

Tandregulering

Udover SU får tandplejens brugere også tandreguleringer jf. behandlingskriterier fra Sundhedsstyrelsen.

Der er i dag 1 års ventetid på visitation til tandregulering hos en specialtandlæge. Efter visitation til tandregulering er der ingen ventetid på tandreguleringsbehandling.

Patienten kan visiteres til tandregulering ud fra et af følgende parametre:

- Når tandlæger eller tandplejere finder en tandstillingsafvigelse, som de vurderer, at en specialtandlæge skal se.
- Hvis tandplejen, efter dialog med patienten eller en forælder vurderer, at der er behov for en specialistaftagelse.
- Hvis patientens privatpraktiserende tandlæge henviser en tandstillingsfejl til specialtandlægen.

Det er den kommunale tandpleje, der har visitationsretten. Visitationen udføres af en specialtandlæge i tandregulering.

Fritvalgsordning

For børn og unge under 16 år, der ønsker at få tandpleje hos en privatpraktiserende tandlæge, er fra 1. januar 2018 genindført fritvalgsordningen, hvorved barnet/den unge under 16 år kan behandles hos en privatpraktiserende tandlæge mod en egenbetaling på 35 %.

Den kommunale tandpleje informerer om fritvalgsordningen på deres hjemmeside og i det velkomstbrev, som sendes, når barnet fylder 1 år. Informationen gentages, når patienterne kommer til undersøgelse lige inden, de fylder 18 år.

Pr. 1. marts havde Slagelse Kommunale Tandpleje 16.578 patienter, hvoraf 722 har valgt at gøre brug af fritvalgsordningen. Det svarer til 4,36%, hvoraf de fleste er i gruppen over 18 år.

Samarbejde med de privatpraktiserende tandlæger

Den kommunale tandpleje har afdækket, hvilke af de privatpraktiserende tandlæger der ønsker at indgå i et samarbejde om behandling af uopsættelige behandlinger, specialistopgaver, narkoser med videre. Samarbejdet foregår på ad hoc-basis og særligt i forhold til de uopsættelige behandlinger. Herved sikres, at behandlingen kan sættes hurtigt i gang uden unødigt ventetid for patienten.

Ved nødbehandlinger ønsker de privatpraktiserende tandlæger, at den kommunale tandpleje foretager den indledende undersøgelse og stiller en diagnose, således det er en konkret behandling der henvises til dem.

Tandplejen har også et formaliseret samarbejde med en privatpraktiserende kirurg, som kommer ca. en gang om måneden, samt med et narkoseteam, som kommer i tandplejen.

Flere privatpraktiserende tandlæger ønsker primært at behandle børn over 10 år.

Rekruttering

Der er en samfundsmæssig strukturel mangel på tandlæger og specialtandlæger. De kommunale tandplejeklinikker i hele landet har udfordringer med at rekruttere tandlæger. Udfordringen er dog større i kommuner med lave socioøkonomiske nøgletal, da tandsundhed ofte følger indkomstgrundlaget.

Det samme gælder de privatpraktiserende tandlæger. Det er vanskeligt at rekruttere især erfarne tandlæger, der kan stå alene uden supervision. De tandlæger, som kommunen lykkes med at tiltrække, er nyuddannede eller tandlæger i uddannelsesstillinger, som forudsætter supervision. Det vil sige, at de kun kan arbejde de dage, hvor tandplejen kan stille en supervisor til rådighed. I praksis betyder det, at der nogle dage er mange tandlæger, mens der er færre på andre dage.

Fra 11. marts 2024 mistede tandplejen en tandlæge 3 dage om ugen. Da det er svært at rekruttere tandlæger, ansættes i stedet en tandplejer. Tandplejerne kan undersøge patienterne, stille cariesdiagnoser og dermed sortere, hvilke patienter der skal tilses af en tandlæge og med mulighed for at henvise opgave til privat praktiserende tandlæger.

Tandplejen er udfordret af, at der er i dag ansat 9 tandlæger, som udgør ca. 4,7 årsværk, mens antallet af patienter svarer til ca. 8,5 årsværk. I forlængelse heraf bemærkes det, at tandplejen ikke har plads til flere ansatte pga. de fysiske rammer.

Tandplejen har forsøgt at imødekomme udfordringerne med rekruttering og stolepladser ved, at den kommunale tandpleje varetager de behandlinger, der svarer til de kompetencer og ressourcer, der er til stede, mens der for de resterende behandlinger henvises til privatpraktiserende tandlæger.

Yderligere veje at gå

Rent strukturelt og noget der påvirker tandplejens effektivitet er, at tandplejen oplever, at en forholdsmæssig stor andel af patienterne udebliver fra deres tider i tandplejen. Disse er tider som kunne komme andre patienter til gode. Tandplejen arbejder på at løse problematikken - bl.a. ved dobbeltbooking af patienter med udeblivelseshistorik. Tandplejen fortsætter med at evaluere sin praksis og finde en metode, som skaber løsninger der minimerer udfordringen. Det er bl.a. forventningen, at en kliniksammenlægning vil give større mulighed for at udnytte udeblivelsestiderne til fordel for de patienter der er mødt op til aftalt tid.

Administrationen bemærker, at Slagelse Kommunale Tandpleje løbende nytænker praksis og tiltag for at løfte og løse tandplejeopgaven så optimalt som muligt med de personalegrupper, der er til rådighed. Personalets kompetencer og tid udnyttes maksimalt for at yde den bedst mulige behandling til alle patienter.

Tandplejen har formålet at effektivisere opgaver med afsæt i rekrutteringsudfordringer og stigende patienttilgang, hvilket har påvirket udgifterne i positiv retning. Samtidig ser tandplejen ind i en stigende patienttilgang på grund af indfasningen af den nye lovpligtige behandling af 18-22-årige. Udgifterne til opgaven forventes derfor at stige de kommende år.

Det bemærkes, at Slagelse Kommunale Tandpleje i dag er hurtigere til at igangsætte tandundersøgelser end de af Sundhedsstyrelsen fastsatte tidsintervaller for denne type undersøgelser.

Tandplejen har dog en ambition om at nedbringe ventetiden og det overvejes p.t., om følgende kunne være med til at løse opgaven:

- Det kan overvejes, om man bør udskyde statusundersøgelsen af de børn og unge, som ingen carieshistorik har eller har haft de seneste 24 måneder fremfor de i dag 18 måneder.
- Det er forventningen i tandplejen, at der ansættes en tandplejer mere pr. 1. maj 2024 og derfor er forventningen ligeledes, at der vil kunne foretages flere statusundersøgelser.
- Udvikle en model for at nedbringe antallet af udeblivelser igennem forebyggende tiltag.

Retligt grundlag

Sundhedsloven § 127-130.

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Ingen bemærkninger.

Tværgående konsekvenser

Ingen bemærkninger.

Sagens videre forløb

Der gives en ny status i 4. kvartal 2024.

Beslutning i Sundhedsudvalget den 8. april 2024

Fraværende: Ingen

Overtandlæge Harriet Schott deltog under oplysningen af punktet.

At 1: Sagen taget til orientering.

Sundhedsudvalget ønsker at følge data på udeblivelser og afbud, både fra børn og unge - og tandplejens klinikker. Derudover er der et ønske om, at der kommunikeres mere om muligheden for fritvalgsordningen.

På næste status ønskes der fokus på rekruttering og tilknytning.

Materialet fremvist på mødet lægges på sagen sammen med referatet.

Bilag

24-005642-4

Bilag 1 - Tandplejen